

קונטרס

אַסִּירֵי-אֶרֶץ

דְּבַרֵי חֲזוֹק וְעֵדוּד, עֲצוֹת יְקָרוֹת וְנִפְלְאוֹת, לְאֵלֹהֵי
שְׁנִפְּלוּ בְּפִחַ יְקוּשׁ, וְנִלְכְּדוּ בְּכֹלֵי בְּאֶרְצֵנוּ, מִחַמַּת
מַעֲשֵׂיהֶם וּדְרֻכֵיהֶם הַמְקַלְקְלוֹת. וַיּוֹרֶה לָהֶם
דְּרָכִים וּנְתִיבוֹת אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קָלְקְלוּ,
וַיַּעֲזֹר אוֹתָם לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה לְאֲבֵינוּ שְׁבַשְׁמִים.

בְּנוֵי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבַרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּזִים וְהַצְּפוּן

בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְגוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבַרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ נִפְלֵא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁפָל אֱלוֹ שְׁמֹנְחִים
בְּבֵית-אֲסוּרִים, רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עֲלֵיהֶם,
וְאֵין מִי שְׁיַרְחֵם עֲלֵיהֶם, וְאִם הָיוּ שְׁבִים
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמְדַבְּרִים שֵׁם אֱלֹהֵינוּ
יְתַבְּרֵן, וּמְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֵן שְׂיִזְכּוּ
לְצֵאתָ, אֲזִי הָיְתָה מִתְקַבֵּלַת תְּפִלָּתָם
לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן, כִּי אָסִיר — לְבוֹ שְׁבוּר
מְאֹד וּתְפִלָּתוֹ מְקַבֵּלַת מְאֹד בַּשָּׁמַיִם.

(אמרי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרצג)

.א

בְּנֵי הַיְקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַנְּנִי מִשְׁתַּתְּךָ עֲכָשׁוּ
בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה אוֹדוֹת מִצָּבֶךָ הַמְּסֻבָּה, שְׁנַפְלֵת וְנִשְׁלֵכֵת
בְּבוֹר הָעֵמֶק הַזֶּה, עֵקֶב מַעֲשֶׂיךָ, וְאַתָּה נִמְצָא שָׁם כָּעֵת.
אֵל תַּחֲשֹׁב שְׂאֵתָה נִמְצָא שָׁם לְבַדְּךָ, לֹא! לֹא! אֵל
תַּחֲשֹׁב זֹאת כְּרַגְעַ, אֲלֹא דַע לְךָ, בְּנֵי הַיְקָר, כִּי גַם שְׂכִינַת
עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ נִמְצָאת אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ
יוֹשֵׁב מִמּוֹלְךָ, וּמִבִּקְשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּישֵׁב עֲצֻמָּךְ רְגַע. וְתִזְכֹּר
— מִי אַתָּה?! מֵאִיִן בָּאתָ?! וּמֵה תִפְקִידְךָ בְּחַיֶּיךָ?!
וְלֹאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ?! תִּזְכִּיר לְעֲצֻמָּךְ הַיֵּטֵב אֵת כָּל מֵה
שְׂכָבְךָ עָבַר עֲלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ עַד רְגַע זֶה, שְׂאֵתָה יוֹשֵׁב
בְּחֹשֶׁךְ, בּוֹדֵד, לְבַד, בְּכֹלָה הָעֶכוּר הַזֶּה.

ב.

בְּנֵי הַיָּקָר! אֲנִי יוֹדֵעַ הַיָּטֵב, שְׂאֵתָה מִתְחַרֵּט עֲכָשׁוּ
עַל כָּל הָעֵבֶר שְׁלָךְ, שְׂנַפְלֹת בְּפֶח יְקוּשׁ כְּמוֹ שְׂנַפְלֹת:
גְּנֵבָה, גְּזֵלָה, רְצִיחָה, שׁוּד, אָנֶס, סְמִים. כֵּן, אֲנִי מְבַקֵּשׁ
אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד: אַל תִּיאַשׁ עֲצָמְךָ כָּלֵל! כִּי הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים, וְרוּצָה לְעֶזֶר לְךָ לְצֵאת
מִהַפְּלֵא הָעֶכּוֹר הַזֶּה, רַק מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ דְּבַר קָטָן, וְהוּא
— שְׂתַחֲזֹר אֵלָיו בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִתְּוֹדָה כְּעֵת לְפָנָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְתֹאמַר לְפָנָיו עֲכָשׁוּ תִפְלָה זֹו בְּאֵמֶת מִפְּנִימִיּוֹת
לְבָבְךָ:

ג.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, הַשֵּׁם אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי,
אֲבֹרָהֶם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאֱלֹהֵי כָּל יִשְׂרָאֵל, שְׂתַחֲוֹס
וְתַחַמֵּל עָלַי, וּמַחֵל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי הַמְּרַבִּים,
שְׂחַטָּאתַי, עֲוִיתַי וּפְשָׁעֵתַי לְפָנֶיךָ בְּמַעַט הַשָּׁנִים שְׂאֲנִי
נִמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם, וְעַבְרַתִּי כָּבֹד עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. מָה אֹמַר וּמָה אֲדַבֵּר לְפָנֶיךָ! הָאֱלֹהִים
מְצָא אֶת עוֹן עַבְדֶּךָ. אֵתָה לְבַד יוֹדֵעַ מָה שְׂקָרָה לִי
מִנְעוּרַי עַד עַתָּה, שְׂאֲנִי נִמְצָא פֹה בְּבוֹר הָעֶכּוֹר הַזֶּה. לֹא
שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל הַיָּרִי וּמוֹרֵי, וְעַשִּׂיתִי מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא
יַעֲשׂוּ. הַתְּגַבֵּר עָלַי יִצְרֵי הָרַע, וְגַנְבְּתִי, גְּזֻלָּתִי, אֲנִסְתִּי

וְרִצְחֹתִי, מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתִי, וְהִנְנִי מוֹדֶה
 וּמְתוּדֶה עַל כָּל מַעֲשֵׂי הָרָעִים, וְהִנְנִי מִתְחַרֵּט עֲלֵיהֶם
 מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי מִקְבֵּל עָלַי מֵעַכְשָׁו לָשׁוּב אֵלַיךָ
 בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמִבְטִיחָךָ, הַשֵּׁם אֱלֹהֵי, שְׁלֵעוֹלָם לֹא
 אֶחְזֹר אֶל מַעֲשֵׂי הָרָעִים, וְאֶהְיֶה יְהוּדִי כְּשֶׁר הָעוֹשֶׂה
 רְצוֹנְךָ. אָבִי שְׁבַשְׁמִים! חוּס וְחַמֵּל עַל נַפְשׁ אִמְלֵלָה
 כְּמוֹנִי. סוּף כָּל סוּף הִנְנִי בְּנֶךָ, נוֹלַדְתִּי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל,
 וּמִפְּנֵי שֶׁלֹּא גִדַּלְתִּי בְּחִבְרָה טוֹבָה, וְלֹא לְמִדְתֵי תוֹרָתְךָ
 הַקְּדוּשָׁה, עַל-כֵּן בָּאתִי לְמַעֲשִׂים רָעִים כְּאִלּוּ שְׁעֲשִׂיתִי,
 עַד שֶׁשָּׁמוּ אוֹתִי בְּבוֹר הַזֶּה, בְּכֹלֹא הָעֶכוּר וְהַנְּבֻזָה הַזֶּה,
 עַד שֶׁאֲנִי שָׁבוּר מְאֹד מְאֹד. מָר לִי מְאֹד, מָר לִי מְאֹד,
 אֲנִי רוֹצֵה לְצֵאת מִכָּאן כְּבָר, אֲנִי רוֹצֵה לָשׁוּב אֵלַיךָ
 בְּתִשׁוּבָה בְּאִמֶּת, אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל כָּל מַעֲשֵׂי הָרָעִים
 וְהַמְּלַכְלָכִים שְׁעֲשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו, אֲנִי מִקְבֵּל עָלַי עַכְשָׁו
 בְּקַבְּלָה חֲזָקָה, שְׁלֵעוֹלָם לֹא אֶחְזֹר אֶל מַעֲשֵׂי הָרָעִים.

אָבִי שְׁבַשְׁמִים! רְאֵה לְהוֹצִיא אוֹתִי מִכָּאן, כִּי אֶתָּה
 לְבַד יוֹדֵעַ כִּמָּה כְּבָר סְבַלְתִּי כָּאן, וְאֵף שְׁלִפִי גְרִיעוֹת
 מַעֲשֵׂי — שְׁגַנְבֹתִי וְגִזְלֹתִי, רִצְחֹתִי וְאֲנִסְתִי וְלִקְחֹתִי
 סָמִים, וְגַם הִכְשַׁלְתִּי אֶת אַחֲרִים, מִגִּיעַ לִי עֲנָשִׁים קָשִׁים.
 אָבִי שְׁבַשְׁמִים, אֵינִי לִי כְּבָר כֹּחַ לְסַבֵּל אֶת כָּל הַצָּעַר
 הַמָּר הַזֶּה שֶׁאֲנִי סוֹבֵל. חוּס וְרַחֵם עָלַי, וּמַחֵל לִי עַל כָּל
 עוֹוֹנוֹתֵי הַמְּרַבִּים, וְהוֹצֵא אוֹתִי מִכָּאן, הִנְנִי מִבְטִיחַ לְךָ,

שְׁלֵעוֹלָם לֹא אֶחָזֵר אֶל מַעֲשֵׂי הָרָעִים. אָבִי שְׁבַשְׁמִים,
 חוֹס וְחָמַל עָלַי וְעַל כָּל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּבֵר נִתְפָּסוּ
 בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְתִמְהַר לְהוֹצִיאָם מִשָּׁם — בְּנִחַת
 וּבְשָׁלוֹם, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ צַעֲרָם וּמְכַאוֹכֵם, הוֹצִיאָם
 מִחֲשֵׁף וְצַלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם תִּנְתַּק; הַשֵּׁם מִתִּיר
 אֲסוּרִים, אָמַר לְאֲסוּרִים — צֵאוּ! וְלֹאֲשֶׁר בַּחֲשֵׁף —
 הִגְלוּ! וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְנִזְכֶּה כָּבֵד לְהִגָּאֵל
 גְּאֻלַּת עוֹלָם, וְהַשְׁכִּינָה הַקְּדוּשָׁה תִצָּא מִבֵּית־הָאֲסוּרִים
 שְׁלָה, וְתִקְבֹּץ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאֶרֶץ
 לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְתִבְנֶה אֶת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְשֵׁם נִעֲלֶה
 וְנִרְאֶה, וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ, וְנִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אוֹרְךָ הָאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן,
 אָמֵן וְאָמֵן!

ד.

מָה אָמַר לָךְ, בְּנֵי הַיָּקָר! אִם תִּתְפַּלֵּל תִּפְלֶה קִצְרָה
 זוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּאַמַּת מַעֲמָק
 הַלֵּב, אֲזִי סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, וַיּוֹצִיא אוֹתְךָ
 מִכָּאֵן. הָעֵקֶר אֵל תִּיָּאֵשׁ עֲצֻמָּה כָּלֵל. וְאִף שְׁלַעַת עֵתָה הַכֹּל
 נִרְאֶה בְּעֵינֶיךָ כַּחֲלוֹם, אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ
 הֵם עַד אֵין סוּף, וְאֶפְלוּ אַתָּה — שֶׁכָּבֵר עָשִׂיתָ מָה
 שֶׁעָשִׂיתָ, עַדִּין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ וְרוֹצֶה בָּךְ,

וּמִבְקֵשׁ מִמֶּךָ שֶׁתָּשׁוּב וּתְחַזֵּר אֵלָיו, וְהוּא יוֹצִיאֲךָ
מִכְּבָאן.

ה.

הַעֲקָר רָאָה לְהִיּוֹת עֲכָשׁוּ שְׂמִיחַ עַל נַעַם חֶלְקֶךָ,
שֶׁאִף שֶׁאַתָּה גָּרוּעַ כְּזֶה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נוֹלַדְתָּ מִזְרַע
יִשְׂרָאֵל, עִם קְדוּשָׁה, וּרְאָה לְהַפְרִיד אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ
מִהַרְע שְׁלֶךָ, וּתְקַבֵּל עַל עֲצֻמְךָ לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ;
וְתַנִּיחַ הַיּוֹם תְּפִלִּין, אֲשֶׁר מִצְוֹת תְּפִלִּין יִקְרָה בְּמָאֵד מְאֹד
בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וּבְשֹׁכֵר מִצְוֹת תְּפִלִּין, תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמְךָ
עֲכָשׁוּ אֹר נוֹרָא וְעֲלִיוֹן מְאֹד, אֲשֶׁר יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל
רַע.

ו.

בְּנֵי הַיָּקָר! רְאָה לְחַבֵּשׁ כִּפָּה, וּבְזֶה תִּכְסֶה אֶת
רֹאשְׁךָ עִם הַשָּׂרָאֵת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ (עַיֵן שֶׁבַת קִנּוּ:). אֵל
תִּתְבַּיֵּשׁ מִחֲבָרֶיךָ, אֲדַרְבָּה! רְאָה לְחַזֵּק גַּם אוֹתָם לְשׁוֹב
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּתְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ שֶׁיִּשְׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; סוּף כָּל סוּף הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת, וּכְבָר
נִפְלְאוֹתָם בְּפֶחַח נִשְׁבָּר כְּזֶה, וְאַתָּם יוֹשְׁבִים בְּכֻלָּא עָכוּר כְּזֶה,
סְגוּרִים וּמְסֻגָּרִים מִכָּל הָעוֹלָם, כָּאֵן יֵשׁ לָכֶם פְּנָאֵי וְזִמָּן
לְהִתְיַשֵּׁב — מַה הַתְּכָלִית שֶׁל כָּל הַחַיִּים?! הֲלֹא יָמֵי
שְׁנוֹתֵינוּ הֵם שְׁבַעִים שָׁנָה (תְּהִלִּים צ, י), וּכְבָר עָבְרוּ

מִשְׁנוֹתֵינוּ הַרְבֵּה שָׁנִים, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם?! וְהָאָדָם
 אֵינוֹ חַי לְעוֹלָם, וְכִיוֵן שְׁמֵת, מִתְחִיל עֲמוּ דָף חֲדָשׁ, כִּי
 מַה שֶּׁהַכִּין לְעֲצֻמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה יֵאָכֵל בְּעוֹלָם הַבָּא
 (עֲבוּדָה זָרָה ג.). וְעַל-כֵּן אֵין שׁוֹם תְּכֻלִּית אַחֲרֵת, רַק לָשׁוּב
 וְלַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מְלֵא רַחֲמִים, וּמְחַכֶּה וּמְצַפֶּה
 שִׁישׁוּבוּ אֵלָיו, כִּי אֵינוֹ חֲפֵץ בְּמוֹת הָרָשָׁע, רַק בְּשׁוּבוֹ
 בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִיָּד יִקְבְּלוּ.

ז.

בְּנֵי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה שָׁבוֹר כָּלֵל עַל גִּוְרָלֶךָ הַמָּר,
 וְאַל תִּהְיֶה בְּעֲצָבוֹן וּבְדַכְאוֹן, חֶסֶם וְשִׁלּוּם, כִּי בּוֹדֵאי יֵשׁ
 בְּזֶה כְּוֹנֵה עֲלִיוֹנָה — שֶׁנִּפְלְתָ בְּפֶח יָקוּשׁ זֶה. כִּי רְצוֹנוֹ
 יִתְבָּרַךְ שֶׁתְּשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו בְּאַמֶּת; וּמִי יוֹדֵעַ,
 אִם לֹא הָיִיתָ נוֹפֵל בְּפֶח הַזֶּה, אֵף פַּעַם לֹא הָיִיתָ שָׁב
 בַּתְּשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבְזֶה שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַה
 שֶׁעָבַר, וְאַתָּה רוֹאֶה כְּבָר אֵל מַה הִבִּיאוֹךָ מֵעֲשִׂיךָ הָרָעִים,
 וְאַתָּה יוֹשֵׁב פֹּה בְּכֹלֵי הַחֲשׂוֹף הַזֶּה, עַל-יַד־זֶה תִּזְכֶּה
 לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלְעוֹלָם כְּבָר לֹא
 תִּחֲזוֹר אֶל מַעֲשִׂיךָ הָרָעִים.

ח.

בְּנֵי הַיָּקָר! מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, לְבַל תִּפֹּל אֶל תוֹךְ

אֲסִירֵי-אָרֶץ

שנא

יֹאוֹשׁ וְדָפְאוֹן, אוֹ עֲצָבוֹת וְעֲצָבוֹת, אוֹ בְּאִיזָה כַּעַס
וּמְרִירוֹת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תֵּצֵא מִכָּאן — אִם תִּתְּנֶהג
כָּרְאוּי. וְרֹאֵה לְצִיַּת אֶת אֲשֶׁר מְצוּיִם אוֹתָךְ; וְעֲלִיךָ לְדַעַת
— אִם תִּתְּנֶהג כִּיאוֹת וּבְדֶרֶךְ אָרֶץ גְּדוֹל, וְלֹא תִתְּפָרַע,
חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי תִמָּצֵא חֵן בְּעֵינַי הַשּׁוֹמְרִים, וְהֵם יִקְלוּ
מִמָּךְ עֲנֹשֶׁךָ וְהַסֵּבֶל הַקָּשָׁה שֶׁאַתָּה סוֹבֵל. לְמַעַן טוֹבֶתְךָ,
אֵל תִּתְקוּטֵט עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שָׁם, וְאַל תִּעֲנֶה בְּעֲזוֹת, רַק
בְּעֲנֹה וּבְשִׁפְלוֹת. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בְּלִבְךָ כַּעַס
וְשִׁנְאָה עַל שׁוֹמְרֵיךָ וּפְקִידֵיךָ הַמְּמַנִּים עֲלֶיךָ, אַף-עַל-פִּי-
כֵן עֲלִיךָ לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם רַק מְמַלְאִים
שְׁלִיחוֹתָם וְאֵינָם אֲשֵׁמִים כָּלֵל; אִם תִּצִּיַת לָהֶם, וּתְדַבֵּר
אִתָּם דְּבָרֵי חֵן וְתַחֲנוּנִים, אֲזִי יִהְיוּ בְּעֶזְרְךָ תְּמִיד, וְסוֹף
כָּל סוֹף תֵּצֵא מִהַמְּקוֹם הַעָכוּר הַזֶּה.

ט.

בְּנֵי הַיִּקָּר! חֲזֹק וְאַמֵץ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה
עַל נֵעִם חֲלָקָךְ, שְׁזִכִּיתָ לְהַבְרֵא מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁלֹּא
הִתְנַהַגְתָּ עַד עַתָּה כְּמַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי
מְאַמֵּין שֶׁאַתָּה מִתְחַרֵט בְּאַמֶת עַל מַעֲשֵׂיךָ הַרְעִים וְעַל
פְּשָׁעֵיךָ הַמְרַבִּים, שֶׁנַּעֲשִׂיתָ כְּעַבְרָיִן, רַחֲמָנָא לְצַלָן. עֲלִיךָ
לְדַעַת, כִּי אִם תִּתְחַרֵט בְּאַמֶת, וְתִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית

אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ, הוּא יִתְבַּרֵךְ יִמְחַל לָךְ; כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא חֶפֶץ חֶסֶד הוּא, וְרוּצָה לְהִיטִיב לְשָׁבִים אֲלִיו
 בְּתִשׁוּבָה; וְעַל-כֵּן פָּתַח פִּיךָ עֲכָשׁוּ, וְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ
 בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפֹּר לְאֱלֹקִים אֵת כָּל מַעֲשֵׂיךָ,
 וְכָל אֲשֶׁר חָטָאת, עֲוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ נִגְדוּ. וְהִרְגַל עֲצֹמֶךָ לְדַבֵּר
 עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ כָּל
 דְּבוּר וְדַבּוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר אֲלִיו. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר עִם
 אֱלֹקִים, כִּי הוּא מִקְשִׁיב לְכָל דְּבוּר וְדַבּוּר שְׁלָךְ.

י.

בְּנִי, בְּנִי! אֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבַר זֶה, רַק רְאֵה לְדַבֵּר
 עֲכָשׁוּ עִם הָאֱלֹקִים, וְאַף שְׁנַדְמָה לָךְ, שְׂאֵתָה רְחוּק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ מְרַחֵק רַב כְּפִי גְרִיעוֹת מַעֲשֵׂיךָ, כְּפִי הַשׁוֹד
 וְהַגְזֵלָה, הֶרְצִיחָה וְהָאֲנָס וְהַפֶּשַׁע שְׁעָשִׂיתָ, אַף-עַל-פִּי-כֵן
 עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְהוּא עֹדִין
 אוֹהֵב אוֹתָךְ וְרוּצָה בָּךְ. עַל-כֵּן פָּתַח פִּיךָ וּתְדַבֵּר אֲלִיו,
 וְתִבְקֹשׁ אוֹתוֹ שְׂיוֹצִיָאָךְ מִכָּאֵן. וְתִבְטִיחַ לוֹ, שְׁלֹא תָשׁוּב
 לְעוֹלָם לְמַעֲשֵׂיךָ הָרָעִים וְהַמְרִים. וְתִרְבֶּה לְדַבֵּר אֵת כָּל
 אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא חֲנוּן הַמְרַבֶּה
 לְסִלַּח.

י.א.

בְּנֵי, בְּנֵי! יִדְעֵתִי מִכְּאוּבֵי נַפְשֶׁךָ וּמֵה שְׁעוּבֶר עָלֶיךָ,
 אֲבָל נִגְדָה זֹאת אֶגִּיד לְךָ, שְׂאֲסוּר לְךָ לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אִפְּן,
 אֲפִלוּ בַּמְצָבִים הַכִּי קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד. עֲקֹר עֲצָתְךָ רַק
 לְבָרוּחַ אֵל הָאֱלֹקִים, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 סְלִיחָה, מְחִילָה וְכִפְּרָה. וְאִם תִּהְיֶה עֲקֹשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר
 זֶה, אֲזִי תִרְאֶה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ.

י.ב.

בְּנֵי, בְּנֵי! רְאֵה וְהֶאֱמֵן בְּאֱלֹקִים חַיִּים, שֶׁהוּא מְלֹא
 כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַכֹּל לְכַל אֱלֹקוֹת גְּמוּר
 הוּא, וְלֹא בַחֲנָם נִפְלְתָה וְנִשְׁלַכְתָּ בַּפֶּח הַיְקוּשׁ הַזֶּה, שֶׁהֵם
 מַעֲשֵׂיךָ הַמְגִנִּים, אֲלֵא כְּדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ
 מִשָּׁם, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָעוֹרֵר עוֹד אֶלְפֵי וּרְבֻבוֹת
 פּוֹשְׁעִים וְחוֹטְאִים, שְׂגָם הֵם יָשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ; כִּי בְּזֵה
 שְׂאֲתָה תִתְעוֹרֵר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו
 אֵת כָּל לִבְךָ וְכָל מֵה שְׁעוּבֶר עָלֶיךָ, וּתְבַכֶּה לְפָנָיו, בְּזֵה
 אֲתָה עוֹשֶׂה הַתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה גַּם בְּלִבּוֹת שְׂאֵר
 הַפּוֹשְׁעִים וְהַחוֹטְאִים וְהַעֲבָרִינִים, שְׂגָם הֵם יָשׁוּבוּ אֵלָיו
 יִתְבַּרְךָ. עַל־כֵּן נָא וְנָא אֵל תִּתְיַאֵשׁ כָּלֵל, כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ
 כּוֹנֵה עִמָּךְ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שֶׁנִּפְלְתָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה — כְּדֵי
 שְׂאֲתָה תִתְעוֹרֵר, וְגַם תְּעוֹרֵר אֲחֵרִים. עַל־כֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ

אוֹתָךְ, בְּנִי, בְּנִי! אֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים! רְאֵה לְחֹזֶר
עֲכָשׁוּ בַתְּשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים,
אֲשֶׁר יֵשׁ לָךְ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה.

יג.

בְּנִי, בְּנִי! אִם הֵייתָ זוֹכֵה לְשִׁמְעַת אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה
שֶׁהָאֱלֹקִים קוֹרֵא אוֹתָךְ, שֶׁתִּחְזֹר אֵלָיו, אִז הֵייתָ רֵץ אֵלָיו;
עַל־כֵּן שָׁמַע בְּקוֹלִי, וַיְהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ עֲכָשׁוּ, וַרְאֵה
לְדַבֵּר עִמּוֹ וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבַבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ, כִּי רַק הוּא מִבִּין אוֹתָךְ, וְרַק הוּא יְכוּל לַעֲזֹר לָךְ;
וְתִרְאֶה לְהִרְחִיב מְאֹד אֶת הַדְּבָר בְּזֶה, כִּי כָּל דְּבָר
וְדְבָר שֶׁלָּךְ — נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא
יִתְבַּרֵךְ אוֹהֵב אוֹתָךְ מְאֹד, וְרוֹצֵה שֶׁתָּשׁוּב אֵלָיו בַּתְּשׁוּבָה
אַמְתִּית. וּבְמָקוֹם שֶׁבְּעָלִי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין
צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד (בְּרִכּוֹת לד:).

יד.

בְּנִי! שָׁמֵר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד, פֶּה בִּפְלֵא הֶעָכוּר הַזֶּה,
שֶׁלֹּא תִכְשַׁל, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּאִיזָה חֲטָא שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
לְבִטְלָה, אוֹ מִשְׁכַּב זָכָר, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הֵם חֲטָאִים
חֲמוּרִים בְּעֵינֵי אֱלֹקִים. וְכֵן שָׁמֵר אֶת עֲצֻמָּךְ לְבַל תִּקַּח
סְמִים אוֹ זְרִיקוֹת, אֲשֶׁר מְשַׁחִיתִים אֶת בְּרִיאוֹתָךְ,

והורסים את מחף לגמרי, רחמנא לצלן.

.טו.

בני, בני! ראה לשמור שבת-קדש, ואל תחללה, אל תעשה בה שום מלאכה, ואל תדליק בה אש, ואל תעשן ביום הקדוש הזה, חס ושלום; כי מעלת הזוכה לשמור שבת — אין לשער ולספר כלל; כי השומר שבת — השבת משמרתו; ומי שזוכה לשמור את השבת, מוחלים לו על כל עוונותיו (שבת קיט.). על-כן, בני, בני! היה זהיר מאד בשמירת שבת-קדש, ואל תתביש מחבריה כלל, רק שמור שבת בגאון, כי בשבת יש נשמה יתרה, שהקדוש-ברוך-הוא נותן באדם, ועל-ידי שתהיה נזהר מעכשו בקדשת השבת, יתחיל להאיר לך מאד מאד, ותזכה להרגיש את שכינת עזו יתברך, ותראה לכבד את השבת מאד. ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא בראשית, סימן ג'): כבוד השבת, עדיף מאלף תעניות. ואני יודע שלפי גריעות מעשיך, אתה צריך להתענות הרבה, ולסגף עצמך מאד, ואולי תזכה לזכו נפשך, אף-על-פי-כן אם תזכה לשמור ולכבד את השבת-קדש, בזה תפטר מכל הסגופים והתעניות שאתה צריך בשביל תקון נפשך; כי מי שזוכה לשמור את השבת ומכבדה כראוי, אזי הקדוש-

ברוך-הוא מוחל לו. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ הַנִּצְחִי. עַל-כֵּן בְּנֵי, בְּנֵי! רְאֵה לְהִתְעַקֵּשׁ בְּרִצּוֹן חֲזָק לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וְלֹא לְחַלְלָהּ, חֵם וְשָׁלוֹם, אֶל תִּנְסַע בְּמִכּוּנֵית בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאַל תַּעֲשֶׂה בָּהּ שׁוֹם מְלֹאכֶת חַל, חֵם וְשָׁלוֹם, וְאַזּ הַשַּׁבָּת תִּגָּן עָלֶיךָ, וְתִעְזֹר לְךָ לְצֵאת מֵהַכֹּלָא הָעֶכּוֹר הַזֶּה.

טז.

בְּנֵי, בְּנֵי! הֲרֹגֵל אֶת עֲצָמְךָ לֹמֵר בְּכָל יוֹם בְּסִפּוֹר תְּהִלִּים, אֲשֶׁר אֵין חֶקֶר לְמַעַלַת הַזּוֹכָה לְאִמְרוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם; כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֶּלֶת לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּפּוֹתַחַת אֶת הַשְּׁעָרִים שֶׁנִּסְגְּרוּ מִמֶּנּוּ בְּעוֹנוֹתָיו, וְזוֹכָה לְהַכְּנִס אֵלָיו יְתִבְרַךְ (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג); וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁגָנְבָתָּ, גִּזְלָתָּ, רִצְחָתָּ, וְעַשִׂיתָ מַעֲשֵׂי אֲנָס וְשׁוֹד מְזִינִן, וְנִטְלָתָּ סַמִּים וְכוּ', אֲשֶׁר בְּכָל חֲטָא וּפְגָם לְכַלְכֶּתָ אֶת נַשְׁמָתְךָ, עַל-כֵּן כְּדֵי לְזַכּוֹת לְכַבֵּס אֶת נַשְׁמָתְךָ, הֲרֹגֵל אֶת עֲצָמְךָ בְּאִמִּירַת מְזִמּוֹרֵי תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְאִם יִתְאַפְּשֶׁר לְךָ לְסַיֵּם בְּבֵית-הָאֲסוּרִים שְׁאַתָּה אֲסִיר שָׁם, בְּכֹלָא הַחֲשׁוּף וְהָעֶכּוֹר הַזֶּה, אֶת כָּל סִפּוֹר הַתְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּתַקּוּנְךָ הַנִּצְחִי. בְּנֵי, בְּנֵי! עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁאַתָּה צָרִיךְ לְעַסֵּק בְּתַקּוּן נַפְשְׁךָ, לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר עָוִיתָ. לְכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִימֵי חַיֶּיךָ, וְאַל

יְחַסֵּר לָךְ יוֹם מִבְּלִי לֹא־מֵרָחֵק מִזְמוֹרֵי תְהִלָּים. וְאַשְׁרֵי הַפּוֹשֵׁעַ
 הַזּוֹכֶה לָשׁוּב בְּתִשְׁבָּה, וּמְסִים אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים
 בְּכָל יוֹם מִימֵי חַיָּו, שְׂאֵז בְּיָדָיו לֹא יִשָּׂאֵר שׁוֹם רֵשָׁם
 מִחֻטְאָיו, וְיִכָּנַס אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה.

.זז.

בְּנֵי, בְּנֵי! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַצָּעֵר
 וְהַמְרִירוֹת שֶׁלָּךְ, כִּי גַם בְּמִקְוֵי הַשִּׁפְלָה וְהַנְּבֻזָּה, גַּם שָׁם
 נִמְצָא אֱלֹקִים, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאַפְלוּ עַל גְּרוּעַ
 וּמְלַכְלֵךְ כְּמוֹךָ, גַּם עָלֶיךָ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַד אֵין סוּף.
 וְאַפְלוּ שְׂכָבֵר עֲשִׂיתָ מֶה שֶׁעֲשִׂיתָ, עֲדִין הוּא מְצַפֶּה
 וּמְחַכֶּה שֶׁתֵּשׁוּב אֵלָיו. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְהַתְחִיל
 לְלַמֵּד תּוֹרָתוֹ, אֵין לְשַׁעֵר וּלְסַפֵּר מֵעֲלֵתָךְ. כִּי אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה יח.): בְּזָבַח וּבְמִנְחָה אֵינוֹ
 מִתְּכַפֵּר, אֲבָל מִתְּכַפֵּר בְּתוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִים. כִּי
 לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה גְּדוֹל מְכַל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלָם, כִּי כָל
 הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה אֵינוֹ צָרִיךְ — לֹא עוֹלָה וְלֹא חֲטָאֵת, לֹא
 מִנְחָה וְלֹא אֲשָׁם (מִנְחוֹת קי.); וּמִי שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה לְשִׁמְהָ
 אֵינוֹ צָרִיךְ — לֹא חָרַב וְלֹא חֲנִית, אֲלֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא בְּעֲצָמוֹ מְשֻׁמְרוֹ. עַל-כֵּן, בְּנֵי, בְּנֵי! רְאֵה לְהַרְגִּיל
 עֲצֻמָּךְ בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר
 מְרַב קַלְקוּל מַעֲשִׂיךָ, קָשָׁה לָךְ לְהַבִּין אֲפֹלוּ פְּשׁוּטִים שֶׁל

דברים, אף-על-פי-כן, בני! אי-עצף ויהי אלקים עמך, שתרגיל עצמך הרבה באמירת משניות, פרק אחר פרק, עד שתזכה לסיים את כל ששה סדרי משנה, ותתחיל עוד פעם. וכן תחזור כל ימי חיך במשניות; כי מעלת למוד משניות אין לשער ולספר כלל; כי המשנה מטהרת את נשמת האדם, ומחליפה בו את טבעו הרע שנתרגל בו, וממשיכה בו רוח קדושה מפרום. גם ראה, בני, ללמוד הרבה הלכה בקצור שלחן ערוך ובבן-איש-חי, כי הלכה היא יסוד היהדות, לידע איך להתנהג בחיי יום יום. ואם תזכה לגרס הרבה גמרא — אין למעלה מזה.

יח.

בני, בני! העקר ראה להיות שמח וטוב לב, ואל תדאג דאגת מחר. בטח באלקים שיוציא אותך מהכלא העכור הזה — אם תשוב בתשובה אמיתית; העקר אל תפל בשום יאוש ומרה שחורה ודכאון, חס ושלום, כי זה לא יעזר לך, אלא עוד יכביד עליך את הסבל שאתה סובל. ראה להחיות את עצמך עם איזה נגון וזמר שאתה עוד זוכר. ותרגיל עצמך לשמח את כל חבריך, באפן שתתרחב דעתך, ותזכו כלכם לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, תשובה מאהבה, שאז כל הזדונות

שנט

אַסירי-אַרץ

יְתִהפְּכוּ אֶצְלָכֶם לְזִכִּיּוֹת. וְתִזְכּוּ לְצֵאת אֶל הַחֶפֶשׁ
כְּשֵׁאתֶם יְהוּדִים כְּשָׂרִים, שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וַיִּשְׂכַּח
כָּל הָעֶבֶר שְׁלָכֶם, וְלֹא יִזְכֵּר עוֹד מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

י.ט.

בְּנִי, בְּנִי! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שְׁתַּחֲזֵק עִצְמְךָ
בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם. אִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁזֵהוּ דָבָר
קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, מְרַב עִצְבוֹן וְדַכְאוֹן שְׁנִכְנְסוּ בְּךָ, שְׂאֵתָה
כָּל-כֶּף שָׁבוּר, וְאִינֶךָ יָכוֹל לְמַחֵל לְעִצְמְךָ עַל שְׁנִפְלֵת
וְנִשְׁלַכְתָּ בְּבוֹץ הַזֶּה, שְׁעֲשִׂיתָ מַעֲשִׂים מְגִנִּים כְּאֵלוֹ, עַד
שֶׁהִכְנִיסוּ אוֹתְךָ בְּכֹלָא הָעֶכוּר הַזֶּה, אִף-עַל-פִּי-כֵן עָלֶיךָ
לְחִיּוֹת עִם הַמְּצִיאוֹת, וְכִבֵּר נֶאֱרַע עִמָּךָ מֵהַ שְׁנִנְאָרֵעַ,
עָלֶיךָ לְחֶשֶׁב עֲכָשׁוּ מִחֲשֻׁבוֹת אִיךָ לְהִיטִיב מַעֲשִׂיךָ, כְּדִי
שְׁתּוּכַל לְצֵאת מִכָּאן מֵהַ שְׁיֹתֵר מֵהַר. וְהַעֲצָה הַיְחִידָה
שְׁלָךָ הִיא — לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יְתָבְרָךָ, אֲשֶׁר הוּא
מְלֵא רַחֲמִים, וְחֶפֶץ לְהִיטִיב לְבְרִיּוֹתָיו, כִּי רַחֲמֵי אֱלֹקִים
עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְהוּא חוֹמֵל עַל כָּל מִי שֶׁשָּׁב אֵלָיו.
וְחֲכַמִּינוּ הַקְּדוֹשִׁים לְמַדּוֹ אוֹתָנוּ: עוֹמֵד אָדָם וְעוֹשֶׂה
גְּדִישִׁין שֶׁל עֵבְרוֹת, אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה אָדָם
תְּשׁוּבָה, וְכִמוֹ שְׁלֹא חָטָא; הֲרִי שְׁתִּקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִחֲכָה רַק לְתִשׁוּבָתְךָ, שְׁתַּחֲזֵר אֵלָיו, וְתִקְבַּל עַל עִצְמְךָ
שְׁלַעוֹלָם כְּבָר לֹא תִשׁוּב לְאוֹלָתְךָ וּלְמַעֲשִׂיךָ הַמְּגִנִּים:

גְּנֵבָה, גְּזֻלָּה, רְצִיחָה, שׁוּד מְזִינָן, אַנְס, סְמִים, מְרִיבוֹת, אֲלִימוֹת. וְאִם תִּקְבֹּל עָלֶיךָ דְּבָרִים אֱלוֹ בְּאֵמֶת, בְּלֵב שָׁלֵם, אֲזוּ בְּלִי שׁוּם סִפְק יַעֲשֶׂה עִמָּךְ אֱלֹקִים נְסִים נִגְלִים, וְתֵצֵא מִכָּאן. אֲבָל הָעֶקֶר שְׁחָרְטָתְךָ תִּהְיֶה בְּלֵב אֵמֶת וּבִקְבֻלָּה אֲמִתִּית, כִּי אֲצֵל הָאֱלֹקִים חָשׁוּב רַק אֵמֶת. וְאֲזוּ תִזְכֶּה סוּף כָּל סוּף לְצֵאת מֵהַפְּלֵא הָעֶכוּר הַזֶּה.

ב.

בְּנִי, בְּנִי! בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, שְׁאַתָּה עֲדִין צָרִיךְ לְהִשָּׁאֵר כָּאן, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְצֵאת לְחַפְּשֵׁי, רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְמִצְב־רוּחַ טוֹב; כִּי הַשִּׂמְחָה רַק תַּעֲזוֹר לָךְ לְסַבֵּל אֶת כָּל הַסִּבָּל הַמָּר שְׁאַתָּה סוֹבֵל כָּאן, וְתִכְנִיס בְּךָ רוּחַ תִּקְוָה בְּחַיִּיךָ, שֶׁעוֹד תִּזְכֶּה לְרְאוֹת אֶת הָאוֹר, וְתִהְיֶה עוֹד מֵהַחַיִּים הַיְפִים בַּחוּץ, וְתִשׁוּב עוֹד אֶל מִשְׁפַּחְתְּךָ וּקְרוֹבֶיךָ — יְהוּדֵי טוֹב, שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּבַעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר. וְתִתְחִיל דַּף חֲדָשׁ בְּחַיִּיךָ, וְתִבְנֶה עֲתִידְךָ בְּחַיֵּי צְדָק וַיִּשָּׁר, וְתִהְיֶה רַק עֶזֶר לְחֻבְרָה, וְתִרְאֶה דְּגִמָּא חַיָּה אִיךָ הַשְׁתַּנִּית מֵהַפּוֹף אֶל הַהַפּוֹף לְגַמְרֵי, וַיִּשְׁכַּח כָּל הָעֶבֶר שֶׁלָּךְ לְגַמְרֵי, וְכֻלָּם יִמְחָלוּ לָךְ, וְתִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּיךָ תָּמִיד.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!